

«Τὰ γενέθλια τοῦ Χριστοῦ μου σέβω»

Γύρω από μιὰ Εἰκόνα τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

παπα-Παναγιώτου Παπαδημητρίου, Οἰκονόμου, ταπεινό μνημόσυνο.

Ἀνάμεσα στίς παλιές εἰκόνες πού κοσμοῦσαν τὸ παλιὸ τέμπλο τοῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ, τῆς Γλώσσας, ὅχι τοῦ σημερινοῦ ναοῦ, πού κατασκευάσθηκε στὰ μέσα τοῦ 19^{ου} αἰ. ἀλλὰ τοῦ παλαιοῦ, πού εἶχε κτιστεῖ στὰ τέλη τοῦ 18^{ου} αἰ, ὅταν ἄρχισε πλέον νὰ παγιώνεται ὁ οἰκισμὸς τῆς Πλατάνας.

Φυσικὰ δὲν ἔχουμε πληροφορίες τὸ πῶς ἦταν κι ὁ οἰκισμὸς, ἀλλὰ κι ἡ παλιά ἐκκλησία. Μόνο γνωρίζουμε πῶς ἡ Γλώσσα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἦταν " **ἕνας μαχαλᾶς μέ 50 ἢ 60 σπῑτῑα**». Αὐτὰ μᾶς παραδίνουν οἱ Δημητρεῖς στὴ Νεωτερικὴ τους Γεωγραφία, χωρὶς ἄλλες λεπτομέρειες.

Σ' ἐκείνη τὴν παλιά ἐκκλησιὰ τῆς Κοιμήσεως λοιπόν, τὴ στολισμένη μὲ ξύλινο τέμπλο, μὲ τίς παλιές δεσποτικὲς εἰκόνες, ἔργα τοῦ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ ἐκείνου, τοῦ παπα-Δαμασκηνοῦ, ἔγιναν στὰ 1832-38 καὶ οἱ εἰκόνες τοῦ Δωδεκαόρτου, ἔργα τοῦ μοναχοῦ Εὐθυμίου, πού εἶχε ἐγκαταστήσει τὸ ἀγιογραφικὸ του ἐργαστήριο στὴ Γλώσσα.

Ὁ Εὐθύμιος ἀγιογράφησε πολλὲς εἰκόνες στὴ Γλώσσα καὶ στὸ Κλῆμα, μία ἀπὸ τίς ὁποῖες εἶναι καὶ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἄν καὶ ἡ εἰκόνα φέρει ἐπιδράσεις ἀπὸ δυτικὰ πρότυπα-μὴ λησμονοῦμε πῶς ἐκείνη τὴν ἐποχὴ κυκλοφοροῦν πολλὲς δυτικότερες χαλκογραφίες καὶ ξυλογραφίες πού χρησιμεύουν ὡς πρότυπα γιὰ τοὺς ἀγιογράφους- δὲν παύει νὰ εἶναι ἕνα κόσμημα.

Καὶ πέρα ἀπὸ αὐτά, μποροῦμε νὰ ποῦμε μὲ βεβαιότητα ὅτι ἡ εἰκόνα αὐτὴ τῆς Γεννήσεως μὲ τὴν πολυχρωμία τῆς ὅλης τῆς σύνθεσης, τὴ γαλήνη τῶν προσώπων, τὴ γοητεία πού ἀκτινοβολεῖ, τὸν προσεγμένο χαρακτήρα τῆς καὶ τὴ φωτεινότητα πού ἐκπέμπει, ἀποτελεῖ καὶ εἶναι ἕνα τεκμήριο προσφορᾶς καὶ γνήσιας πίστεως. Μάλιστα ὅταν διαβασουμε τὴν ἀφιέρωση πού εἶναι πολὺ συγκινητικὴ, προσευχητικὴ θὰ τὴν ἔλεγα, πραγματικὰ ἀναρριγοῦμε. Γιατὶ αὐτὸ πού γράφτηκε στὸ κατω μέρος τῆς εἰκόνας καὶ λέει, «Τὰ γενέθλια τοῦ Χριστοῦ μου σέβω», δὲν εἶναι μονάχα ἡ ἔκφραση τιμῆς καὶ εἰλικρινοῦς καὶ πηγαίας πίστεως τῆς Χρυσάφους, πού ἀφιέρωσε αὐτὴ τὴν εἰκόνα, ἀλλὰ κι ὅλων τῶν πιστῶν τῆς Πλατάνας. Γιατὶ ποιὸς θὰ εἶχε τὴν παραμικρὴ ἀντίρρηση στὸ νὰ μὴν σεβαστεῖ τοῦ Χριστοῦ τοῦ τὰ Γενέθλια, ὅταν κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη Του ζεῖ, ἐλπίζει καὶ ὑπάρχει; Κι ἡ ἄγνωστη σὲ μᾶς Χρυσάφου (Χρυσάφω ἀσφαλῶς θὰ τὴν φώναζαν στὸ χωριό), ποιὸς ξέρει

γιατί αφιέρωσε αυτήν την εικόνα...Δέν θα τὸ μάθουμε ποτέ. Ὅπως δὲ θα μάθουμε ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ ἀφιερῶτρια. Ἀλλὰ λίγο μᾶς ἀπασχολεῖ αὐτό, ἀφοῦ μᾶς εἶναι ἀρκετὸ τὸ ὅτι συνετέλεσε αὐτὴ ἡ ταπεινὴ ὕπαρξις, ἡ Χρυσάφω, νὰ μᾶς παραδώσει μιὰ τέτοια εὐλογημένη κληρονομιά. Καὶ τὸ κυριώτερο νὰ μᾶς παραδοθεῖ μέσω αὐτῆς τῆς εἰκόνας καὶ ὁ μυστικὸς πόθος τῶν παλιῶν Γλωσσιωτῶν, ποὺ ἄφησαν τὸ ἐκτύπωμα τῆς πίστεως καὶ λατρείας στὸ Θεὸ ἔστω κι ἂν αὐτὸ ἔφτασε μέχρι σήμερα μὲ μιὰ «πληγὴ» ποὺ φέρει ἡ εἰκόνα: τὸ κάψιμο δηλαδή, ἀπὸ λαμπάδες ἢ κεριὰ, ποὺ ἀσφαλῶς ἔγινε κάτι τέτοιες μέρες, ἐορτάσιμες καὶ πανηγυρικές. Καὶ φυσικὰ δὲν ἔγινε ἐπίτηδες...Γιατὶ τὰ κεριὰ ἐκεῖνα κάποιες προσευχὲς καὶ ἱκεσίες συνόδευαν. Ἄς τὸ ἔχουμε κατὰ νοῦ κι αὐτό.

Ὅσο καὶ μὲ τὴν «πληγὴ» ποὺ φέρει αὐτὴ ἡ εἰκόνα ἐτούτη διακρατεῖ τὴν ἱερότητά της, τὸ κάλλος καὶ τὸν ἀμείωτο σεβασμὸ ἐκείνων τῶν ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων ποὺ σήμερα εἶναι στὴν ἀντίπερα ὄχθη καὶ κάτι τέτοιες μέρες σκύβουν μυστικὰ ἀπὸ τὸ Θρόνο τοῦ Θεοῦ καὶ μᾶς ἀγναντεύουν. Μὲ παράθυρο κι αὐτὴ τὴν εἰκόνα. Ἀπὸ τὸ ὅποιο πρώτη καὶ καλύτερη ἡ Χρυσάφου, ἡ εὐλογημένη αὐτὴ δωρήτρια σκύβει καὶ μᾶς κοιτάζει Καὶ μαζί της καὶ τόσοι ἄλλοι : Ἱερεῖς δηλαδή, ἱεροψάλτες, Ἐπίτροποι, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά...Ὅλοι τοὺς Κεκοιμημένοι, ἀλλ' «ἰδοὺ, ζῶντες»(πρβλ. Β΄ Κορ, 6, 9) ..Μᾶς κοιτοῦν κι εὐχονται. «Εὐλογημένο Δωδεκαήμερο, Χριστιανοί».

π. Κων. Ν. Καλλιανός